

Цитування:

Щур Н. О. Мистецтво як інструмент міжнародної культурної комунікації та гуманітарної дипломатії. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 4. С. 74–80.

Shchur N. (2025). Art as an Instrument of International Cultural Communication and Humanitarian Diplomacy. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 4, 74–80 [in Ukrainian].

Щур Наталія Олегівна,
кандидат наук з державного управління,
завідувач відділу аспірантури та докторантури
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-7648-7893>
n.shchur@dakkkim.edu.ua

МИСТЕЦТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНОЇ КУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА ГУМАНІТАРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Мета статті – дослідити мистецтво як інструмент міжнародної культурної комунікації та гуманітарної дипломатії, визначивши його роль у трансляції культурних цінностей, розвитку міжкультурного діалогу та формуванні позитивного міжнародного образу держави. **Методологія дослідження** ґрунтується на культурологічному, системному та комунікативному підходах. Застосовано методи аналізу й синтезу, порівняльний метод для зіставлення українських і європейських мистецьких практик, а також структурно-функціональний метод для виявлення комунікативного й дипломатичного потенціалу мистецтва в контексті концепції «м'якої сили». **Наукова новизна** полягає в комплексному культурологічному осмисленні мистецтва як багатовимірного інструменту міжнародної культурної комунікації та гуманітарної дипломатії з виявленням спільних і відмінних моделей його реалізації як інструменту «м'якої сили» в сучасних українських і європейських мистецьких практиках. **Висновки.** Доведено, що мистецтво є ефективним інструментом міжнародної культурної комунікації та гуманітарної дипломатії, здатним забезпечувати трансляцію культурних смислів і цінностей, формувати міжкультурний діалог та позитивний міжнародний імідж держав. Виявлено, що поєднання комунікативного потенціалу мистецтва з інституційною підтримкою є ключовим чинником результативності стратегій «м'якої сили» в сучасному глобальному культурному просторі.

Ключові слова: мистецтво, міжнародна культурна комунікація, культурна дипломатія, гуманітарна дипломатія, «м'яка сила», міжкультурний діалог, культурна політика.

Shchur Natalia, PhD in Public Administration, Head of the Department of Postgraduate and Doctoral Studies, National Academy of Culture and Arts Management

Art as an Instrument of International Cultural Communication and Humanitarian Diplomacy

The purpose of the study is to examine art as an instrument of international cultural communication and humanitarian diplomacy, identifying its role in the transmission of cultural values, the development of intercultural dialogue, and the formation of a positive international image of the state. **Research methodology** is based on cultural studies, systemic, and communicative approaches. The methods of analysis and synthesis are applied, along with the comparative method to juxtapose Ukrainian and European artistic practices, and the structural-functional method to identify the communicative and diplomatic potential of art within the framework of the 'soft power' concept. **Scientific novelty** lies in the comprehensive cultural studies interpretation of art as a multidimensional instrument of international cultural communication and humanitarian diplomacy, with the identification of common and distinctive models of its implementation as a 'soft power' tool in contemporary Ukrainian and European artistic practices. **Conclusions.** It is proven that art is an effective instrument of international cultural communication and humanitarian diplomacy, capable of transmitting cultural meanings and values, fostering intercultural dialogue and shaping a positive international image of the state. It is revealed that the combination of the communicative potential of art with institutional support is a key factor in the effectiveness of 'soft power' strategies in the contemporary global cultural space.

Keywords: art; international cultural communication; cultural diplomacy; humanitarian diplomacy; soft power; intercultural dialogue; cultural policy.

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах глобалізації та посилення взаємозалежності держав мистецтво виступає

не лише як форма естетичної самореалізації, а й як важливий компонент міжнародної культурної комунікації та гуманітарної

дипломатії. Культурна дипломатія, до якої належить і мистецька діяльність, є невід'ємною частиною зовнішньої політики сучасних держав, спрямованою на формування позитивного іміджу, посилення культурного впливу та побудову конструктивного діалогу між народами. Саме мистецтво здатне долати мовні, політичні та культурні бар'єри, сприяючи глибшому взаєморозумінню та співробітництву між суб'єктами міжнародних відносин. Тому його роль як інструменту культурної комунікації та гуманітарної дипломатії привертає дедалі більшу увагу науковців.

Актуальність дослідження також зумовлена зростанням ролі «м'якої сили» (soft power) у міжнародних відносинах, де мистецтво виступає ефективним засобом символічної репрезентації цінностей, історичної пам'яті та культурної ідентичності держави. Мистецькі проєкти, міжнародні фестивалі, виставки та перформативні практики дедалі частіше використовуються як платформи міжкультурного діалогу, сприяючи формуванню довіри, солідарності та гуманістичних смислів у глобальному культурному просторі. У цьому контексті осмислення мистецтва не лише як естетичного явища, а як комунікативного та дипломатичного ресурсу є важливим для культурології, оскільки дозволяє розкрити механізми впливу культури на міжнародні процеси та визначити його потенціал у формуванні стійких гуманітарних зв'язків між країнами.

Отже, мистецтво виступає потужним інструментом культурної комунікації та гуманітарної дипломатії, здатним зміцнювати довіру і порозуміння між народами. Ця обставина стимулює науковий інтерес до вивчення його ролі у дипломатичних процесах та міжнародних комунікаціях. Враховуючи зазначене, наступним етапом дослідження є аналіз сучасних наукових праць і публікацій, які висвітлюють механізми використання мистецтва в культурній дипломатії та оцінюють його ефективність як засобу «м'якої сили» у глобальному контексті.

Аналіз досліджень і публікацій. У сучасних наукових дослідженнях культурна дипломатія розглядається як важливий інструмент просування національної культури на міжнародній арені, формування позитивного міжнародного іміджу держави та протидії інформаційним і гібридним загрозам у глобальному комунікаційному просторі. На цю проблематику звертають увагу, зокрема, В.

Данилюк і В. Драч, аналізуючи українські мистецькі практики як чинник міжнародної культурної взаємодії [2; 3].

У межах зазначеного дискурсу мистецтво дедалі частіше осмислюється не лише як форма культурного обміну, а як інструмент «м'якої сили», здатний сприяти налагодженню довірчих відносин і розвитку міждержавної співпраці. Такий підхід представлений у працях А. Кадькала та Г. Андрес, які досліджують історичні й сучасні аспекти культурної дипломатії, а також у дослідженнях В. Петрова, присвячених ролі культури у протидії гібридним загрозам [5; 8].

Розуміння мистецтва як комунікативного феномену отримало розвиток у культурологічних дослідженнях, де воно трактується як засіб трансляції культурних цінностей, ідей і досвіду різних народів. Такі підходи обґрунтовані, зокрема, у працях Н. Дубовик та О. Шило [4], а також Л. Микуланинець [7]. Це визначає значний потенціал мистецтва для налагодження міжкультурного діалогу та розвитку гуманістичних форм міжнародної комунікації, що підтверджується дослідженнями у сфері арттуризму та міжкультурної взаємодії [11].

Серед методологічних підходів до вивчення ролі мистецтва в культурній дипломатії у наукових розвідках виокремлюються порівняльний аналіз культурних практик, системний підхід до оцінки культурного впливу та концепція «м'якої сили», які дають змогу визначити ефективність мистецьких ініціатив у формуванні позитивного міжнародного іміджу держави та розвитку міжнародного співробітництва. Ці підходи послідовно реалізуються у працях М. Поплавського, присвячених культурно-мистецьким проєктам і цифровій дипломатії [9; 10].

Отже, аналіз сучасних наукових публікацій засвідчує, що мистецтво розглядається не лише як культурна, а й як дипломатична цінність, здатна впливати на міжнародні процеси через комунікативні механізми та культурні практики, що створює теоретичне підґрунтя для подальшого осмислення його ролі у міжнародній культурній комунікації та гуманітарній дипломатії.

Мета дослідження - дослідити мистецтво як інструмент міжнародної культурної комунікації та гуманітарної дипломатії, визначивши його роль у трансляції культурних цінностей, розвитку міжкультурного діалогу та формуванні позитивного міжнародного образу держави.

Виклад основного матеріалу. Мистецтво відіграє ключову роль у міжнародній культурній комунікації, оскільки воно здатне транслювати цінності, символи та ідентичності народів поза межами мовних і політичних бар'єрів. У культурологічному дискурсі мистецтво розглядається не лише як естетична практика, але й як універсальний засіб передачі смислів, який формує міжкультурне розуміння та діалог між різними спільнотами. Зокрема, дослідники підкреслюють, що мистецтво як засіб культурної комунікації забезпечує збереження і трансляцію гуманістичних ідей, дозволяє інтегрувати культурні здобутки різних епох і націй у спільний глобальний культурний простір та сприяє осмисленню духовних цінностей людства в цілому [7, 318].

Поняття *міжнародної культурної комунікації* тісно пов'язане з дискурсом культурної дипломатії, у межах якого мистецтво функціонує як інструмент «м'якої сили», здатний формувати позитивний міжнародний імідж держави та сприяти налагодженню довірчих відносин між народами [17, 154–155]. У цьому контексті мистецькі практики розглядаються як ключові складові культурного обміну, зокрема:

- міжнародні художні та музейні виставки – забезпечують візуальну репрезентацію національної культури;
- музичні й театральні фестивалі та гастрольні програми – сприяють безпосередній міжкультурній взаємодії;
- кінопокази й кінофестивалі – засоби трансляції соціокультурних наративів;
- мистецькі резиденції – створюють умови для професійного й культурного обміну між митцями;
- перформативні та міждисциплінарні проекти – орієнтовані на актуалізацію гуманістичних ідей у публічному просторі [17, 318; 12, 17–19; 22].

Саме ці форми мистецької діяльності активно інтегруються в міжнародні комунікаційні стратегії держав і культурних інституцій, оскільки вони сприяють розвитку міжкультурного діалогу, взаємному пізнанню культурних кодів та формуванню сталих культурних зв'язків у глобальному контексті [14; 16]. Однак ефективність таких мистецьких практик не обмежується їх інституційною або презентаційною функцією, а ґрунтується на глибшому комунікативному потенціалі мистецтва як соціокультурного феномену.

Зокрема, у сучасних культурологічних дослідженнях мистецтво осмислюється як комунікативний феномен, що виходить за межі

простого обміну культурними артефактами. Його комунікативний потенціал проявляється у здатності ініціювати міжкультурну взаємодію, актуалізувати глибинні культурні коди та історичні наративи різних спільнот, а також створювати спільний смисловий простір взаєморозуміння [15]. Саме ця властивість мистецтва є визначальною для формування міжкультурної довіри, солідарності та стійких гуманітарних зв'язків у глобальному культурному середовищі.

Отже, комунікативна природа мистецтва зумовлює його особливе місце у структурі міжнародної культурної комунікації та актуалізує подальший розгляд його функціонування в контексті гуманітарної дипломатії і стратегій «м'якої сили». У цьому вимірі мистецтво постає не лише як форма творчої діяльності, а як активний агент культурного впливу, здатний зміцнювати взаєморозуміння, знижувати рівень міжкультурної напруги та сприяти формуванню спільних культурних просторів між народами. Аналіз теоретичної літератури засвідчує, що комунікативний потенціал мистецтва може бути ефективно задіяний у практиках гуманітарної дипломатії з метою утвердження цінностей миру, культурної різноманітності та міжнародної співпраці.

Гуманітарна дипломатія є важливою складовою сучасної зовнішньої політики, орієнтованою на реалізацію гуманістичних цілей, захист прав людини, а також підтримку культурних, освітніх і соціальних ініціатив у міжнародному просторі. У контексті міжнародної культурної комунікації вона передбачає активне залучення комунікативних і культурних ресурсів з метою посилення взаєморозуміння між державами та народами, особливо в умовах глобальних викликів і криз [1, 85]. З одного боку, гуманітарна дипломатія охоплює реагування на гуманітарні катастрофи та кризові ситуації, з іншого – включає широкий спектр культурних і освітніх програм, що виконують функцію сталих інструментів міжнародного діалогу та співробітництва у мирний час.

У сучасних дослідженнях *гуманітарної дипломатії* концепція «м'яка сила» розглядається як одна з ключових теоретичних моделей аналізу культурного впливу держави у міжнародних відносинах. Вона описує здатність досягати зовнішньополітичних цілей шляхом привабливості культури, цінностей і символічних форм, а не через механізми примусу чи економічного тиску [18]. У межах цієї концепції мистецтво осмислюється як

ефективний інструмент гуманітарної дипломатії, що забезпечує репрезентацію держави в глобальному культурному просторі та сприяє формуванню тривалих міждержавних і міжкультурних зв'язків. Практична реалізація мистецького потенціалу «м'якої сили» відбувається через конкретні кейси культурної дипломатії, зокрема організацію міжнародних художніх і музейних виставок, проведення національних культурних сезонів за кордоном, участь у престижних музичних і театральних фестивалях, підтримку кінематографічних проєктів і міжнародних кінофестивалів, а також

програму мистецьких резиденцій та обмінів. Сукупність зазначених практик інтегрується у зовнішньополітичні та гуманітарні стратегії держав, виконуючи функцію сталого каналу міжкультурної комунікації та формування позитивного міжнародного образу [6].

Для наочного узагальнення практик гуманітарної та культурної дипломатії доцільно систематизувати українські та європейські кейси за формами мистецької взаємодії, часовими межами реалізації та їхнім дипломатичним ефектом. Ключові приклади відповідних ініціатив подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Ключові кейси гуманітарної та культурної дипломатії України та ЄС

Кейс / ініціатива	Країна / інституція	Роки реалізації	Форма мистецької взаємодії	Дипломатичний ефект
Національний павільйон України на Venice Biennale	Україна / Міністерство культури та інформаційної політики	2015, 2019, 2022	Міжнародні виставкові проєкти	Репрезентація культурної ідентичності, актуалізація політичного контексту
Програми Українського інституту	Україна / Український інститут	2018–2023	Виставки, перекладацькі гранти, публічні дискусії	Формування позитивного іміджу України, розширення культурної присутності в ЄС
Ukrainian Freedom Orchestra	Україна / міжнародна кооперація	2022–2023	Гастрольна музична діяльність	Посилення гуманітарної підтримки України та просування гуманітарних цінностей у міжнародному культурному дискурсі
Програма Creative Europe	Європейський Союз	2014–2020; 2021–2027	Мистецькі обміни, резиденції, культурні мережі	Поглиблення міжкультурної співпраці, інституціалізація культурного діалогу
Goethe-Institut / Institut français	Німеччина / Франція	2000-ті – дотепер	Культурні обміни, освітні та мистецькі програми	Довгострокова культурна присутність, формування довіри

Джерело: розробка авторки за [19–22]

Отже, аналіз представлених кейсів дозволяє виявити спільні та відмінні моделі реалізації мистецтва як інструменту «м'якої сили». Спільним для українських і європейських практик є використання мистецтва як каналу міжкультурної комунікації та символічної репрезентації цінностей. Водночас відмінності полягають у характері інституційної підтримки, часовій тривалості та стратегічній спрямованості мистецьких ініціатив: українська модель характеризується підвищеною символічною та гуманітарною мобілізаційністю, тоді як європейська – інституційною сталістю та системністю культурної політики.

Розгляд систематизованих кейсів засвідчує, що мистецтво виступає ефективним інструментом міжнародної культурної

комунікації та гуманітарної дипломатії, забезпечуючи трансляцію культурних смислів, цінностей і наративів у міждержавному просторі. Українські мистецькі ініціативи, реалізовані переважно у 2015–2023 роках, характеризуються високим рівнем комунікативної інтенсивності та символічної насиченості, що сприяє приверненню міжнародної уваги до гуманітарних і суспільно-політичних викликів. Європейські практики, натомість, ґрунтуються на сталих інституційних механізмах і довгострокових програмах, які забезпечують безперервність міжкультурної взаємодії та формування стабільних комунікативних мереж. Спільною рисою обох моделей є використання мистецьких платформ як каналів міжкультурного діалогу, що сприяє

формуванню довіри, взаєморозуміння та позитивного міжнародного іміджу держав. Отже, результати аналізу підтверджують, що поєднання комунікативного потенціалу мистецтва з інституційною підтримкою є ключовим чинником ефективності гуманітарної дипломатії в сучасному глобальному культурному просторі.

Узагальнюючи результати дослідження, слід зазначити, що аналіз сучасних мистецьких практик у контексті гуманітарної дипломатії дозволяє розширити традиційне розуміння культурної дипломатії як виключно репрезентаційного інструменту. Отримані результати засвідчують, що мистецтво функціонує як багаторівневий комунікативний ресурс, здатний поєднувати символічну репрезентацію, міжкультурний діалог та просування гуманітарних цінностей у міжнародному культурному просторі. Це дає підстави розглядати мистецькі ініціативи не лише як допоміжний елемент зовнішньої політики, а як самостійний чинник формування міжнародних гуманітарних зв'язків і культурної взаємодії.

Наукова новизна полягає у комплексному культурологічному осмисленні мистецтва як багатовимірного інструменту міжнародної культурної комунікації та гуманітарної дипломатії. Вперше систематизовано сучасні українські та європейські мистецькі кейси з позицій їхнього комунікативного, символічного та дипломатичного потенціалу, що дозволяє виявити спільні та відмінні моделі реалізації мистецтва як інструменту «м'якої сили». Запропоновано інтерпретацію мистецтва не лише як репрезентаційного ресурсу культурної дипломатії, а як активного чинника формування міжкультурної довіри, гуманітарної солідарності та стійких міжнародних культурних зв'язків. Отримані результати розширюють наукові уявлення про роль мистецьких практик у дослідженнях культурної комунікації, гуманітарної дипломатії та міжнародної культурної політики, а також можуть бути використані у практиках міжкультурної взаємодії та формування стратегій «м'якої сили».

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що мистецтво є важливим інструментом міжнародної культурної комунікації та гуманітарної дипломатії, здатним ефективно транслювати культурні смисли, цінності та національні наративи у глобальному міждержавному просторі. Його комунікативний потенціал ґрунтується на здатності долати мовні та політичні бар'єри, формувати

міжкультурний діалог і сприяти утвердженню гуманістичних цінностей.

Аналіз українських і європейських мистецьких кейсів засвідчив наявність спільних і відмінних моделей реалізації мистецтва як інструменту «м'якої сили». Спільним є використання мистецьких практик як каналів символічної репрезентації та міжкультурної взаємодії, тоді як відмінності проявляються у рівні інституційної підтримки, стратегічній спрямованості та часовій тривалості ініціатив. Українська модель характеризується високою символічною та гуманітарною мобілізаційністю, зумовленою актуальними суспільно-політичними викликами, тоді як європейська модель ґрунтується на сталих інституційних механізмах і довгострокових програмах культурної політики.

Доведено, що поєднання комунікативного потенціалу мистецтва з інституційною підтримкою культурних і гуманітарних програм є ключовим чинником ефективності гуманітарної дипломатії в сучасному глобальному культурному просторі. Отримані результати підтверджують доцільність подальшого наукового осмислення мистецтва як активного чинника міжнародних культурних комунікацій і перспективного ресурсу формування міжкультурної довіри, гуманітарної солідарності та сталих міжнародних зв'язків.

Література

1. Алізаде С., Набієва Е. Мультидисциплінарні питання суспільних наук. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2022. Т. 25(1). С. 84-87. DOI: <https://doi.org/10.15421/172212>.
2. Данилюк В. Українське ігрове кіно як інструмент культурної дипломатії та каталізатор громадських дискусій. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2025. № 2. С. 59–70. DOI: 10.32461/2226-3209.2.2025.338917.
3. Драч В. Українське хореографічне мистецтво як інструмент культурної дипломатії: традиції та сучасні практики. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2025. № 2. С. 45–58. DOI: 10.32461/2226-3209.2.2025.338921.
4. Дубовик Н., Шило О. Культурна дипломатія як інструмент міжнародної комунікації України. *Молодий вчений*. 2023. № 4 (116). С. 72-76. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-14>.
5. Кадькало А., Андрес Г. Українське мистецтво як основа формування культурної дипломатії між Україною та Францією у 1920–1930-х роках. *Українська академія мистецтв*. 2023. № 34. С. 13–26. DOI: 10.32782/2411-3034-2023-34-13.
6. Марченко А. С. Культурна дипломатія: поняття та механізми реалізації. *Економіка та*

суспільство. 2024. № 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-150>.

7. Микулянінець Л. М. Мистецтво як засіб культурної комунікації людства. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2018. № 3. С. 317–321. DOI: 10.32461/2226-3209.3.2018.147514.

8. Петров В. Культурна дипломатія як інструмент протидії гібридним загрозам. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 1. С. 105–117. DOI: 10.32461/2226-3209.1.2019.166904.

9. Поплавський М. Культурно-мистецька освіта в Україні як «м'яка» дипломатія у світовому цивілізаційному процесі початку XXI ст. *Український інформаційний простір*. № 2 (4). С. 12–23. DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(4\).2019.185796](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(4).2019.185796).

10. Поплавський М. Культурні проєкти як інструменти цифрової дипломатії. *Український інформаційний простір*. № 2 (6). С. 12–22. DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(6\).2020.219752](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(6).2020.219752).

11. Сивенко А. В. Арт-туризм як елемент культурної дипломатії та міжкультурної комунікації. *Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica Et Recreatio*. 2025. № 3. С. 178–191. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5843/2025-3-16>.

12. Татарнікова А. А. Культурна дипломатія у східноєвропейському просторі: культурологічний аспект, сучасні тенденції. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2023. № 3. С. 15–19. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2023.28977>.

13. European Commission. Creative Europe Programme Guide: 2014–2020; 2021–2027 Brussels: European Union. 2021. URL: <https://culture.ec.europa.eu> (дата звернення: жовтень 2025).

14. Hall S. Representation: Cultural Representations and Signifying Practices. London : Sage, 1997. 74 p.

15. Isar Y. R. Cultural diplomacy: Beyond the national interest? *International Journal of Cultural Policy*. 2017. № 23(4). P. 387–401. DOI: <https://doi.org/10.1080/10286632.2016.1229313>

16. Melissen J. The New Public Diplomacy. London. Palgrave Macmillan, 2005. 221p.

17. Nye J. S. Soft power. *Foreign Policy*. 1990. № 80. Pp. 153–171.

18. Nye J. S. Soft Power. The Means to Success in World Politics. New York. Public Affairs, 2004. URL: https://www.belfercenter.org/sites/default/files/p_antheon_files/files/publication/joe_nye_wielding_soft_power.pdf (дата звернення: жовтень 2025).

19. Official Guide of the Venice Biennale. *National Participations, 2015–2022*. Венеція : La Biennale di Venezia, 2022. URL: <https://www.labienale.org> (дата звернення: жовтень 2025).

20. Ukrainian Freedom Orchestra. *Press Releases and Tour Documentation, 2022–2023*. 2023. URL: <https://www.ukrainianfreedomorchestra.org> (дата звернення: жовтень 2025).

21. Ukrainian Institute. *Annual Reports 2018–2023*. Ukrainian Institute. 2023. URL: <https://ui.org.ua> (дата звернення: жовтень 2025).

22. Zamorano M. Reframing Cultural Diplomacy: The Instrumentalization of Culture under the Soft Power Theory. *Culture Unbound*. 2016. Vol. 8. № 2. Pp. 165–187. DOI: <https://doi.org/10.3384/cu.2000.1525.1608165>

References

1. Alizade, S. & Nabiieva, E. (2022). Multidisciplinary issues of social sciences. *Grani*, 25(1), 84–87. DOI: <https://doi.org/10.15421/172212> [in Ukrainian].

2. Danyliuk, V. (2025). Ukrainian feature film as an instrument of cultural diplomacy and a catalyst for public discussions. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 2, 59–70. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338917> [in Ukrainian].

3. Drach, V. (2025). Ukrainian choreographic art as an instrument of cultural diplomacy: traditions and contemporary practices. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 2, 45–58. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2025.338921> [in Ukrainian].

4. Dubovyk, N. & Shylo, O. (2023). Cultural diplomacy as an instrument of international communication of Ukraine. *Young Scientist*, 4(116), 72–76. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-4-116-14> [in Ukrainian].

5. Kadkalo, A. & Andres, H. (2023). Ukrainian art as a basis for the formation of cultural diplomacy between Ukraine and France in the 1920s–1930s. *Ukrainian Academy of Arts*, 34, 13–26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2411-3034-2023-34-13> [in Ukrainian].

6. Marchenko, A. S. (2024). Cultural diplomacy: concepts and mechanisms of implementation. *Economy and Society*, 70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-150> [in Ukrainian].

7. Mykulanynets, L. M. (2018). Art as a means of cultural communication of humanity. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 3, 317–321. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2018.147514> [in Ukrainian].

8. Petrov, V. (2019). Cultural diplomacy as an instrument of counteracting hybrid threats. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 1, 105–117. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2019.166904> [in Ukrainian].

9. Poplavskyi, M. (2019). Cultural and artistic education in Ukraine as soft diplomacy in the global civilizational process of the early 21st century. *Ukrainian Information Space*, 2(4), 12–23. DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(4\).2019.185796](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(4).2019.185796) [in Ukrainian].

10. Poplavskyi, M. (2020). Cultural projects as instruments of digital diplomacy. *Ukrainian Information Space*, 2(6), 12–22. DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.2\(6\).2020.219752](https://doi.org/10.31866/2616-7948.2(6).2020.219752) [in Ukrainian].

11. Syvenko, A. V. (2025). Art tourism as an element of cultural diplomacy and intercultural communication. *Acta Academiae Beregsasiensis: Geographica et Recreatio*, 3, 178–191. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5843/2025-3-16> [in Ukrainian].
12. Tatarnikova, A. A. (2023). Cultural diplomacy in the Eastern European space: cultural studies aspect and current trends. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 3, 15–19. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2023.28977> [in Ukrainian].
13. European Commission. (2021). *Creative Europe Programme Guide: 2014–2020; 2021–2027*. Brussels: European Union. Retrieved from: <https://culture.ec.europa.eu> [in English].
14. Hall, S. (1997). *Representation: Cultural representations and signifying practices*. Sage [in English].
15. Isar, Y. R. (2017). Cultural diplomacy: Beyond the national interest? *International Journal of Cultural Policy*, 23(4), 387–401. DOI: <https://doi.org/10.1080/10286632.2016.1229313> [in English].
16. Melissen, J. (2005). *The new public diplomacy*. Palgrave Macmillan [in English].
17. Nye, J. S. (1990). Soft power. *Foreign Policy*, 80, 153–171 [in English].
18. Nye, J. S. (2004). Soft power: The means to success in world politics. *Public Affairs* [in English].
19. La Biennale di Venezia. (2022). *Official guide of the Venice Biennale: National participations, 2015–2022*. Venice. Retrieved from: <https://www.labiennale.org> [in English].
20. Ukrainian Freedom Orchestra. (2023). *Press releases and tour documentation, 2022–2023*. Retrieved from: <https://www.ukrainianfreedomorchestra.org> [in English].
21. Ukrainian Institute. (2023). *Annual reports 2018–2023*. Kyiv. Retrieved from: <https://ui.org.ua> [in English].
22. Zamorano, M. (2020). Reframing cultural diplomacy: The instrumentalization of culture under the soft power theory. *Culture Unbound*, 12(3). DOI: <https://doi.org/10.3384/cu.2000.1525.1608165> [in English].

*Стаття надійшла до редакції 30.10.2025
Отримано після доопрацювання 01.12.2025
Прийнято до друку 12.12.2025
Опубліковано 29.12.2025*